

Zuid-West-Vlaanderen focust met actieplan op kinderdakloosheid

Unieke beeldbank om clichébeeld over dakloosheid te bestrijden

1.313, het is een cijfer dat in onze regio nog altijd nazindert. Dit is namelijk het aantal dak- en thuisloze personen zoals ze in het voorjaar van 2022 na een grondige telling werden bekendgemaakt. Hoewel er intussen tal van initiatieven waren én genomen werden om dak- en thuisloosheid tegen te gaan, moeten we de strijd opvoeren. W13, de Zuid-West-Vlaamse welzijnsvereniging, lanceert daarom een actieplan om met concrete initiatieven en maatregelen het aantal personen in dak- en thuisloosheid te verminderen.

In Zuid-West-Vlaanderen is de wil om dak- en thuisloosheid tegen te gaan al vele jaren heel groot. Stad Kortrijk en het CAW Zuid-West-Vlaanderen hebben bijvoorbeeld al langere tijd een nachtopvang die de voorbije jaren fors werd uitgebreid, het regionaal crisisnetwerk bestaat in 2024 dertig jaar, er is Kracht.Wonen, er zijn doorgangswoningen en crisiswoningen, enzovoort.

Maar ... In maart 2022 bleek dat het nog beter kan: toen raakten de resultaten van de point-in-time telling dak- en thuisloosheid bekend. Met 1.313 personen die dakloos of thuisloos zijn, van wie ruim één derde (479) kinderen. W13 en zijn vele partners stelden daarom een actieplan tegen dak- en thuisloosheid op. De cliëntenraad van het CAW Zuid-West-Vlaanderen, met ervaringsdeskundigen, gaf bovendien regelmatig feedback.

Intussen is het actieplan tegen dak- en thuisloosheid voor Zuid-West-Vlaanderen af. “Elk huis bestaat uit minstens vier muren en dat heeft ons geïnspireerd om het actieplan tegen dak- en thuisloosheid op basis van vier steunmuren op te maken”, stelt W13-voorzitter Philippe De Coene. “We willen de perceptie van dak- en thuisloosheid veranderen, wonen moet betaalbaar zijn, we moeten gaan voor een geïntegreerde aanpak en we moeten extra aandacht hebben voor bepaalde groepen mensen.”

Hieronder vind je de uitleg over de vier muren:

Muur 1: Zichtbaar maken van dak- en thuisloosheid

- a. In september 2023 lanceerde W13 de podcast ‘13-13, getuigenissen over dak- en thuisloosheid’. Het **Streekfonds West-Vlaanderen** ondersteunde dit initiatief met 5.000 euro. De podcast bestaat uit 8 afleveringen waarin acht personen getuigen over de periode waarin ze dak- en thuisloos waren. De proloog is ingesproken door Oshin Derieuw, de wereldkampioene boksen uit Kuurne die zelf een tijdje thuisloos was. Intussen is de podcast al 2.000 keer beluisterd en wordt hij als lesmateriaal gebruikt in secundaire scholen.
- b. In samenwerking met de **Koning Boudewijnstichting** lanceert W13 vandaag de beeldbank dak- en thuisloosheid: www.imagesofhomelessness.be. Met de beeldbank willen we het clichébeeld van de dakloze persoon – vuil, plastic zakken, alcohol – de wereld uit helpen. Want het overgrote deel van de dakloze en thuisloze personen zien er niet anders uit dan mensen als jij en ik. De beeldbank is de eerste in zijn soort in België en bevat een 40-tal foto’s van fotograaf **Marc Wallican** die uit het leven van dakloze en thuisloze personen zijn gegrepen. De foto’s zijn vrij te gebruiken door de media, die zo juiste afbeeldingen bij artikels over dak- en thuisloosheid kunnen plaatsen.

“We weten dat dak- en thuisloosheid een brede waaier van personen treft”, zegt Caroline George van de Koning Boudewijnstichting. “Deze beeldbank zal ons helpen om af te stappen van de momenteel zeer stereotiepe beeldvorming van de problematiek.”

Marc Wallican nam de foto’s. “Ik ben een commercieel en reportagefotograaf. Mensen mooi in beeld brengen is als het ware mijn missie. Het verhaal van dakloze mensen integer in beeld brengen wou ik dan ook met volle overgave aanpakken. De uitdaging om geen stereotiepe foto’s van deze mensen te tonen was een extra motivatie om deze opdracht aan te nemen. Het jonge koppel dat in een bergruimte van een nieuw appartementenblok sliep, die foto zal me altijd bijblijven. Symbolischer kon bijna niet: de armsten onderaan met de ‘betergestelden’ die boven hen slapen. En van buitenuit kon je niets zien, mooi uit het oog van de maatschappij.”

- c. In oktober 2021 vond de eerste point-in-time telling dak- en thuisloosheid plaats in Zuid-West-Vlaanderen en na een grondige check – om dubbeltellingen en andere fouten te vermijden – werden de cijfers begin 2022 bekendgemaakt. Opvallend: 278 van de 834 getelde volwassenen zijn vrouw. Er werden ook 439 kinderen geteld. Om te weten of bijvoorbeeld deze informatie evolueert, nemen de steden en gemeenten in de regio het engagement op om **in 2025 een hertelling** te organiseren met de verschillende zorg- en welzijnspartners.

Muur 2: Betaalbaar wonen

- a. Het **regionaal meldpunt ter preventie van uithuiszettingen** (op de privémarkt) en de **preventieve woonbegeleiding van het CAW** (sociale woningen) worden verder uitgebouwd en bekendgemaakt. Uit de telling bleek dit een grote nood te zijn: 1 op de 10 getelde volwassenen en liefst 1 op de 5 kinderen had te maken met een dreigende uithuiszetting.
- Voor de toekomst (vanaf 2025) pleit W13 voor de aanstelling van **casusregisseurs**. Zij zetten een samenwerking tussen vredegerechten, welzijnsactoren en verhuurder op poten;

ze zetten in op bemiddelingsprocedures door de vrederechter; zij maken het fonds ter bestrijding van uithuiszetting beter bekend ...). Ze behouden het algemene overzicht en coördineren de aanpak om te vermijden dat er een uithuiszetting komt.

- b. De **Regionale Woonclub** werkt niet langer met eerder passieve zitdagen: de twee Woonclubmedewerkers **begeleiden** vanaf nu **op een actievere en intensievere manier personen** die door de OCMW's van de regio worden aangemeld.

In april 2024 start **een extra halftijdse medewerker op die jaarlijks 20 grote gezinnen of alleenstaande ouders met kinderen zal ondersteunen in de zoektocht naar een private en kwalitatieve huurwoning**. In totaal zal de Woonclub vanaf april meer dan 100 gezinnen per jaar intensief kunnen ondersteunen.

De extra halftijdse Woonclubmedewerker komt er **dankzij de steun van de Koning Boudewijnstichting** (subsidie van 154.550 euro) en loopt 2,5 jaar. De extra Woonclubmedewerker zal in totaal 50 gezinnen begeleiden en hen helpen met integratie in hun nieuwe buurt. De gezinnen zullen ook alle een **verhuispremie** specifiek voor de kinderen ontvangen om de kinderkamers mee in te richten. Het gaat om 1.000 euro per gezin.

- Voor de **toekomst (vanaf 2025)** pleit W13 voor een groter aanbod aan sociale woningen en benadrukt bovendien de nood aan een verplicht conformiteitsattest in functie van woningkwaliteit.

Muur 3: Geïntegreerde aanpak

- a. Dit voorjaar starten **CAW Zuid-West-Vlaanderen en Stad Kortrijk een gemeenschappelijke poule hulpverleners met affiniteit en ervaring inzake dak- en thuisloze mensen**. De **Provincie West-Vlaanderen** ondersteunt dit initiatief. Personen in (dreigende) dak- en thuisloosheid zijn een zeer gevarieerde groep. Het gaat niet alleen over mensen die niet over een eigen woongelegenheden beschikken en die niet de middelen hebben om daar op eigen kracht voor te zorgen. Het gaat ook over personen die in een instabiele huisvesting wonen; die binnenkort een instelling verlaten en geen eigen woonplek hebben; die dreigen uit huis gezet te worden; die leven onder de dreiging van huiselijk geweld; die genoodzaakt zijn om tijdelijk bij een vriend te overnachten enz.

Om deze kwetsbare doelgroep zo goed mogelijk te ondersteunen kiezen Wijkgericht Sociaal Werk Stad Kortrijk en CAW Zuid-West-Vlaanderen voor een meer gecoördineerde aanpak die fragmentering tegengaat. Zo kan er methodisch specifiek en gelijkgezinder gewerkt, sneller gecommuniceerd en effectiever gehandeld worden.

- b. Onder impuls van W13 stemden **de vier woonmaatschappijen in Zuid-West-Vlaanderen** (Impuls Menen-Wervik; SW+ Kortrijk-Wevelgem; Elan Kuurne-Zwevegem-Avelgem- Spiere-Helkijn; Vivus Lendeledede-Harelbeke-Waregem-Wielsbeke-Anzegem-Deerlijk-Oostrozebeke-Dentergem) **en de partners wonen, welzijn en zorg af rond de versnelde toewijs**. Die afstemming is **uniek** omdat er een regeling hierover getroffen is voor de hele regio, elke woonmaatschappij hanteert dus dezelfde toewijscriteria en regels. Dat is voor Vlaanderen geen noodzaak. De woonmaatschappijen gaan voor een systeem waarbij personen die in

tijdelijke opvang of in een instelling verblijven en elders geen woonrecht hebben, voorrang krijgen.

- Voor de **toekomst** (vanaf 2025) pleit W13 voor **langdurige mobiele teams én mobiele crisisteams geestelijke gezondheidszorg** in heel Zuid-West-Vlaanderen.

Muur 4: Specifieke doelgroepen

- a. In de regio komen er **14 woningen in het kader van Housing First** verspreiding over de hele regio. In die woningen krijgen chronisch dakloze personen met een multiproblematiek opvang en begeleiding.
- Voor de **toekomst (vanaf 2025)** pleit W13 voor **drie Robuuste Woningen**, indien mogelijk op een en dezelfde locatie. Daarin krijgen daklozen met onbegrepen gedrag of een psychiatrische en/of verslavingsproblematiek opvang en begeleiding.
- b. In de regio zijn er nu al **drie crisisbedden** beschikbaar: W13 huurt die, CAW Zuid-West-Vlaanderen (2) en de regionale ziekenhuizen van het E17-netwerk (AZ Groeninge en OLV Lourdes Waregem) nemen het praktische op zich.

Intussen is er een uitbreiding van het aanbod regionaal crisisnetwerk aan de gang. Zo is er **een extra studio voor dak- en thuisloze alleenstaande moeders met kinderen**.

- Voor de **toekomst** (vanaf 2025) pleit W13 voor:
- **mobiele crisisteams** van het CAW per eerstelijnszone om **crisissen in gezinnen** aan te pakken in functie van welzijn van het kind.
 - **mobiele crisisteams** van het CAW om **intrafamiliaal geweld** aan te pakken en zo bijvoorbeeld escalatie van geweld te vermijden.

Dit jaar start **een pilootproject op voor herstelopvang voor dakloze volwassenen**. Dat herstelbed zal in Kortrijk staan. Momenteel wordt nog bekeken wat de beste locatie is.

- Voor de **toekomst (vanaf 2025)** pleit W13 voor **een structurele verankering van het aanbod straatverpleegkundigen** in de regio.
- c. W13 start met **de verdeling van 100 hygiënepakketten voor dakloze vrouwen**. Dat gebeurt via OCMW's, CAW Zuid-West-Vlaanderen en de straatverpleegkundigen. De hygiënepakketten werden mogelijk gemaakt door de steun van het Wit-Gele Kruis, de vzw Oikonde, CAW Zuid-West-Vlaanderen. Studenten van HOWEST hielpen de pakketten klaar te maken.

Meer info over persbericht:

Philippe De Coene, voorzitter W13

✉ philippe.decoene@kortrijk.be

☎ 0477 45 32 32

Pascal Heytens, directeur CAW Zuid-West-Vlaanderen

✉ pascal.heykens@cawzuidwestvlaanderen.be

☎ 0476 20 46 42

